

**Міністерство освіти і науки України
Національна спілка документознавців України
Національний університет «Одеська політехніка»
Національний університет «Львівська політехніка»
Західноукраїнський національний університет
Національний університет «Острозька академія»
Донецький національний університет імені Василя Стуса
Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв
Національний університет «Полтавська політехніка
імені Юрія Кондратюка»
Сілезька політехніка (Сілезький технологічний університет, Польща)
Софійський університет Святого Климента Охридського (Болгарія)**

**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ
ІНФОРМАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ:
ТРАДИЦІЇ ТА ІННОВАЦІЇ**

МАТЕРІАЛИ

**XI Міжнародної науково-практичної
студентської конференції**

Одеса, 26 березня 2026 р.

УДК 002.1(062.552)

УДК [070+02+008+159.9+316+659.3+81]:004.77(062.552)

*Друкується за рішенням Вченої ради
Національного університету «Одеська політехніка»
(протокол № 17 від 28 квітня 2026 року)*

Актуальні питання інформаційної діяльності: традиції та інновації: зб. матеріалів XI Міжнародної науково-практичної конференції, Одеса, 26 березня 2026 р. / під заг. ред. В. Г. Спрінсяна. – Одеса : Одеська політехніка, 2026. – 655 с.

Збірник містить матеріали XI Міжнародної науково-практичної конференції студентів, аспірантів і молодих учених, присвяченої проблемам інформаційної діяльності, масових комунікацій, інформаційного забезпечення освітніх процесів, інформаційного менеджменту в організаціях і прикладних аспектів застосування інформаційних технологій, а також соціальним, гуманітарним, економічним і технологічним вимірам сучасного медіапростору нашої держави в умовах збройного протистояння з країною-агресором. Статті та тези доповідей охоплюють також проблеми сучасної міжкультурної та міжособистісної комунікації.

Конференція була проведена Національним університетом «Одеська політехніка» 26 березня 2026 року.

Збірник розраховано на наукових працівників, фахівців інформаційної сфери та медіагалузі, викладачів, аспірантів і здобувачів ЗВО, а також усіх, хто цікавиться заявленою проблематикою.

Матеріали конференції публікуються в авторській редакції.

Відповідальність за зміст статей покладається на авторів.

UDC 002.1(062.552)

UDC [070+02+008+159.9+316+659.3+81]:004.77(062.552)

Published by the decision of the National University

«Odesa Polytechnic»

Academic Council (protocol № 17, 28.04.2026)

Topical issues of information activities: traditions and innovations:
coll. Materials of the 11th International Scientific and Practical Conference,
Odesa, March 26, 2026 / edited by V. G. Sprinsyan. – Odesa: Odesa
Polytechnic, 2026. – 655 pp.

The collection contains the materials of the 11th International Scientific and Practical Conference of students, postgraduates and young scientists, dedicated to the problems of information activities, mass communications, information support of educational processes, information management in organizations and applied aspects of the use of information technologies, as well as the social, humanitarian, economic and technological dimensions of the modern media space of our country in the conditions of armed confrontation with the aggressor country. The articles and theses of the reports also cover the problems of modern intercultural and interpersonal communication.

The conference was held by the National University «Odesa Polytechnic» on March 26, 2026.

The collection is designed for researchers, specialists in the information and media spheres, teachers, post-graduate students and students of higher education, as well as everyone who is interested in such issues.

The materials of the conference are published in the author's editorial office.

The authors are responsible for the content of the articles.

ЗМІСТ

ІНФОРМАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ І ДОКУМЕНТОЗНАВСТВО: АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ

<i>Васильєва Ірина Володимирівна, Національний університет «Одеська політехніка»</i> СТАН ТА ОСОБЛИВОСТІ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ	18
<i>Вельгус Анастасія Олександрівна, Національний університет «Острозька академія»</i> SWOT-АНАЛІЗ ВПРОВАДЖЕННЯ СИСТЕМ ЕЛЕКТРОННОГО ДОКУМЕНТООБІГУ В ДЕПАРТАМЕНТІ ОСВІТИ І НАУКИ РІВНЕНСЬКОЇ ОДА: БЕЗПЕКОВИЙ ТА УПРАВЛІНСЬКИЙ АСПЕКТИ	25
<i>Гориславець Аліна Дмитрівна, Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»</i> ПРОБЛЕМИ ВПРОВАДЖЕННЯ СИСТЕМ ЕЛЕКТРОННОГО ДОКУМЕНТО- ОБІГУ В ДІЯЛЬНІСТЬ КАДРОВИХ СЛУЖБ ПІДПРИЄМСТВА.....	33
<i>Дуженкова Христина Віталіївна, Національний університет «Одеська політехніка»</i> РОЗВИТОК Е-УРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ	38
<i>Заїтова Анна Маратівна, Національний університет «Одеська політехніка»</i> РЕСТАВРАЦІЯ ТА КОНСЕРВАЦІЯ ДОКУМЕНТІВ В СУЧАСНИХ РЕАЛІЯХ.....	44
<i>Комісарук Олександр Олександрович, Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»</i> ЦИФРОВІЗАЦІЯ ЕЛЕКТРОННИХ РЕСУРСІВ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ ЗАЙНЯТОСТІ	49
<i>Кривошеєва Наталія Віталіївна, Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»</i> ХМАРНІ СЕРВІСИ У ДОКУМЕНТООБІГУ ПІДПРИЄМСТВА: ПЕРЕВАГИ ТА РИЗИКИ ВИКОРИСТАННЯ	57
<i>Кузьмич Анна Сергіївна, Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»</i> ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В СУЧАСНОМУ ЦИФРОВОМУ ПРОСТОРІ ..	62
<i>Лазарев Даниїл Вадимович, Національний університет «Одеська політехніка»</i> КОМУНІКАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ	69

<i>Погорела Дар'я Дмитрівна, Національний університет «Одеська політехніка»</i> СУЧАСНА ПУБЛІЦИСТИКА В УКРАЇНСЬКІЙ ЖУРНАЛІСТИЦІ: АНАЛІТИЧНИЙ СТИЛЬ ЮЛІЇ МОСТОВОЇ.....	307
<i>Савчук Віталій Валерійович, Національний університет «Одеська політехніка»</i> АНАЛІТИЧНА ПУБЛІЦИСТИКА У СУЧАСНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ЖУРНАЛІСТИЦІ: ТВОРЧІСТЬ ВІТАЛІЯ ПОРТНИКОВА	314
<i>Свириденко Анна Олександрівна, Київський національний університет імені Тараса Шевченка</i> РЕПРЕЗЕНТАЦІЯ ІНФОРМАЦІЇ НАЦІОНАЛЬНОГО АРХІВУ ЕСТОНСЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ ЗАСОБАМИ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ.....	321
<i>Смик Іван Олександрович, Національний університет «Одеська політехніка»</i> ФЕНОМЕН ГРОМАДЯНСЬКОЇ ЖУРНАЛІСТИКИ В ЦИФРОВУ ЕПОХУ	328
<i>Стенько Ольга Олександрівна, Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»</i> КОГНІТИВНІ АТАКИ В СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖАХ У КОНТЕКСТІ ЦИФРОВОЇ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ.....	333
<i>Ткачук Альбіна Сергіївна, Київський столичний університет імені Бориса Грінченка</i> МЕДІА ПІД ЧАС ВІЙНИ: БАЛАНС СВОБОДИ СЛОВА ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ В УМОВАХ СУСПІЛЬНОЇ НЕДОВІРИ.....	340
<i>Філіпчук Діана Олександрівна, Національний університет «Одеська політехніка»</i> СОЦІАЛЬНІ МЕРЕЖІ ЯК ПРОСТІР КОНСТРУЮВАННЯ САМОІДЕНТИЧНОСТІ (НА ПРИКЛАДІ INSTAGRAM ТА ТІК ТОК).....	345
<i>Швець Єлизавета Михайлівна, Національний університет «Одеська політехніка»</i> ВПЛИВ АЛГОРИТМІВ СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ НА ПОШИРЕННЯ КЛІКБЕЙТ-ЗАГОЛОВКІВ (НА ПРИКЛАДІ FACEBOOK ТА YOUTUBE У 2025-2026 РОКАХ)	353
<i>Шметелюк Анна Олександрівна, Національний університет «Одеська політехніка»</i> МАРКУВАННЯ НАТИВНОГО КОНТЕНТУ: ЯК УКРАЇНСЬКІ ОНЛАЙН- ВИДАННЯ ДОТРИМУЮТЬСЯ ПРИНЦИПІВ ПРОЗОРОСТІ	359
<i>Шурган Яна Вікторівна, Національний університет «Одеська політехніка»</i> ТРАДИЦІЙНІ Й ЦИФРОВІ ФОРМАТИ СУЧАСНИХ МЕДІА	365

УДК 316.653:070.077.76]:159.913

Ольга Стенько,

здобувачка 4 курсу спеціальності

В13 «Бібліотечна, інформаційна та архівна справа»

Національного університету «Полтавська політехніка

імені Юрія Кондратюка»

Науковий керівник – д. іст. н., професор, завідувач кафедри

українознавства, культури та документознавства,

Передерій І. Г.

КОГНІТИВНІ АТАКИ В СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖАХ У КОНТЕКСТІ ЦИФРОВОЇ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

У статті розглянуто роль соціальних мереж у реалізації когнітивних атак у контексті цифрової глобалізації. Проаналізовано механізми інформаційного впливу та приклади транснаціональних дезінформаційних кампаній.

Ключові слова: *когнітивні атаки, соціальні мережі, цифрова глобалізація, дезінформація, інформаційний вплив.*

The article examines the role of social media in the implementation of cognitive attacks in the context of digital globalization. The mechanisms of information influence and examples of transnational disinformation campaigns are analyzed.

Keywords: *cognitive attacks, social media, digital globalization, disinformation, information influence.*

Стрімкий розвиток цифрових технологій та глобальних комунікаційних мереж став одним із визначальних чинників формування сучасного інформаційного суспільства. У процесі цифрової глобалізації значно зросли обсяги та швидкість обігу інформації, а також розширилися можливості комунікації між людьми, організаціями та державами. Інтернет-платформи та соціальні мережі забезпечують миттєвий обмін повідомленнями, доступ до інформаційних ресурсів і формування глобальних комунікаційних середовищ, що істотно змінює характер інформаційних взаємодій у суспільстві [1].

Соціальні мережі перетворилися на масштабні комунікаційні екосистеми, які об'єднують мільйони користувачів у різних країнах світу. Вони стали важливим інструментом формування громадської думки, поширення інформації та мобілізації аудиторій у політичній, соціальній і культурній сферах [4].

Водночас глобалізація інформаційного простору створює не лише нові можливості, але й нові ризики. Алгоритмічні механізми поширення контенту, ефект інформаційних «бульбашок» та відсутність ефективних механізмів перевірки достовірності повідомлень роблять соціальні мережі сприятливим середовищем для поширення дезінформації та маніпулятивного контенту. У результаті цифрові платформи можуть використовуватися для цілеспрямованого впливу на сприйняття інформації та формування певних інтерпретацій подій серед широких аудиторій [6].

У сучасних міжнародних конфліктах ці можливості активно застосовуються як інструмент інформаційного протистояння. Аналіз

досвіду найвідоміших міжнародних військових, політичних та економічних конфліктів кінця XX – початку XXI ст. свідчить про те, що інформаційно-психологічну зброю сьогодні треба прирівняти до зброї масового ураження. Як один з інструментів, можна виділити соціальні мережі, які можуть використовуватися для поширення пропаганди, маніпуляції суспільною думкою та створення інформаційного тиску на політичні процеси як всередині держав, так і на міжнародному рівні. Таким чином, інфопростір стає середовищем реалізації інформаційно-психологічних впливів [3].

Процеси інформаційного протистояння поступово еволюціонують у складніші форми впливу на свідомість людей. У науковому та аналітичному дискурсі такі процеси дедалі частіше описуються через поняття когнітивної війни. Йдеться про цілеспрямований вплив на мислення, емоції, сприйняття інформації та процес ухвалення рішень як окремими людьми, так і цілими соціальними групами. У цьому випадку об'єктом впливу стає не лише інформація, а й когнітивні механізми її інтерпретації [5].

На відміну від традиційної інформаційної війни, яка зосереджується переважно на поширенні пропаганди чи дезінформації, когнітивна війна спрямована на глибший рівень впливу – трансформацію способів мислення та емоційних реакцій аудиторії. Вона може використовувати як правдиву, так і викривлену інформацію, комбінуючи її з психологічними та комунікаційними технологіями для формування бажаних інтерпретацій подій і відповідної поведінки людей. Таким чином, основним полем такого протистояння стає людська свідомість, а ключовою метою — зміна

уявлень про реальність та дестабілізація процесів суспільного ухвалення рішень.

Особливо ефективним середовищем для здійснення когнітивних атак є соціальні мережі. Цифрові платформи забезпечують швидке поширення інформації, масштабне охоплення аудиторій та можливість таргетування різних соціальних груп. У результаті користувачі соціальних мереж можуть одночасно виступати як об'єктами, так і несвідомими поширювачами когнітивних впливів, беручи участь у створенні та поширенні контенту, що підтримує певні наративи або маніпулятивні інтерпретації подій [5].

Практичні механізми реалізації когнітивних атак у цифровому середовищі можна простежити на прикладі сучасних інформаційних операцій у соціальних мережах. Аналіз окремих мережевих кампаній дозволяє виявити способи координації акаунтів, поширення маніпулятивних наративів та формування інформаційного впливу у транснаціональному інформаційному просторі, що формується в умовах цифрової глобалізації.

Як приклад сучасних транснаціональних інформаційних операцій у соціальних мережах можна навести проросійську дезінформаційну операцію Storm-1516. За даними Європейської обсерваторії цифрових медіа, ця кампанія є частиною ширшої мережевої діяльності, спрямованої на просування маніпулятивних повідомлень і дезінформаційних наративів у медійному просторі різних країн. Операція передбачає використання мережі взаємопов'язаних акаунтів, які координовано публікують однакові або схожі повідомлення, підсилюючи їхню видимість завдяки алгоритмам соціальних платформ. Такі акаунти створюють ілюзію масової підтримки

певних наративів, формуючи у користувачів враження широкого суспільного консенсусу.

Особливістю подібних інформаційних кампаній є використання контенту, що маскується під незалежні журналістські матеріали або повідомлення очевидців подій. У межах операції Storm-1516 використовувався маніпулятивний контент, спрямований на дискредитацію політичних рішень західних держав, підриг довіри до демократичних інституцій та формування негативного інформаційного фону навколо підтримки України. Завдяки можливостям соціальних мереж такі матеріали швидко поширюються у різних сегментах інтернету, що дозволяє посилювати їхній вплив за межами окремих національних інформаційних просторів [7].

Ще одним прикладом транснаціонального інформаційного впливу є діяльність груп іспаномовних акаунтів у соціальній мережі X, які, за даними Центру протидії дезінформації при РНБО України, можуть бути пов'язані з інформаційними операціями Російської Федерації. Аналіз таких профілів засвідчує наявність ознак координованої поведінки, зокрема синхронного поширення однакових повідомлень, активного використання політично чутливих тем та просування наративів, що відтворюють позиції російської пропаганди. Особливістю цієї мережевої активності є орієнтація на іспаномовний сегмент соціальних медіа, що дозволяє впливати на інформаційні дискусії у країнах Латинської Америки та інших регіонах світу.

У таких інформаційних кампаніях використовуються емоційно забарвлені повідомлення, спрощені інтерпретації складних політичних подій та маніпулятивні формулювання, що здатні швидко поширюватися

у соціальних мережах і формувати певні інтерпретаційні рамки сприйняття подій. У результаті подібна діяльність може впливати на міжнародний інформаційний порядок денний, створюючи альтернативні наративи щодо російсько-української війни та інших політичних процесів у глобальному інформаційному просторі [2].

Отже, розвиток цифрової глобалізації та поширення соціальних мереж істотно трансформували сучасний інформаційний простір, створивши нові можливості для комунікації, але водночас сформувавши нові вразливості для інформаційного впливу. Соціальні мережі, що функціонують як глобальні комунікаційні платформи, забезпечують швидке поширення інформації, масштабне охоплення аудиторій та алгоритмічне підсилення контенту, що робить їх ефективним середовищем для здійснення когнітивних атак. Проаналізовані приклади інформаційних операцій демонструють, що такі впливи можуть мати транснаціональний характер, базуватися на використанні мережі координованих акаунтів, маніпулятивних наративах та мовних сегментах глобального інформаційного простору. Таким чином, проведений аналіз дозволяє дійти висновку, що дослідження механізмів когнітивного впливу в соціальних мережах набуває особливої актуальності для розуміння сучасних інформаційних конфліктів та вироблення ефективних стратегій протидії маніпулятивним інформаційним кампаніям.

Список використаних джерел

1. Ахмадова Е., Амірбеков Ф. Соціальні мережі як рушійна сила суспільних перетворень: можливості, ризики та регуляторні виклики. Економіка і регіон. 2025. № 3 (98). С. 183–189.

2. Аналітичний звіт: Іспаномовні акаунти в X, які може використовувати Російська Федерація. Центр протидії дезінформації при РНБО України. URL: <https://cpd.gov.ua/reports/analitichnyj-zvit-ispanomovni-akaunty-v-h-yaki-mozhe-vykorystovuvaty-rosijska-federacziya/> (дата звернення: 07.03.2026).

3. Данько Ю. Соціальні мережі як інструмент інформаційної війни РФ проти України: особливості та механізми протидії. Сучасне суспільство. 2023. Вип. 2 (27). С. 54–66.

4. Макух-Федоркова І. Роль соціальних медіа в сучасних міжнародних конфліктах. Міжнародні конфлікти у сучасному світі: від регіонального протистояння до глобального суперництва : матеріали міжнародної наукової конференції (Львів, 3 грудня 2021 р.). Львів, 2021. С. 87–91.

5. Мірошніченко А. Когнітивна війна. Освітній портал AdverMAN. URL: <https://adverman.com.ua/26277/kognityvna-vijna/> (дата звернення: 04.03.2026).

6. Недошитко І., Петришин Н. Дезінформація та маніпуляція інформацією в соціальних мережах. Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Серія: Журналістські науки. 2023. № 1 (3). С. 27–34.

7. Storm-1516: The pro-Russian disinformation operation threatening the public debate. European Digital Media Observatory (EDMO). 2025. URL: <https://edmo.eu/publications/storm-1516-the-pro-russian-disinformation-operation-threatening-the-public-debate/> (дата звернення: 07.03.2026).